

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT VAN BEVINDINGEN KWALITEITSONDERZOEK

't Pannertje

Plaats	: Pannerden
LRKP nummer	: 102869728
Onderzoeksnummer	: 295849
Datum onderzoek	: 26 april 2018
Datum vaststelling	: 19 juli 2018

SAMENVATTING

De voorschoolse educatie is op 't Pannertje van voldoende kwaliteit en kan op onderdelen nog verbeterd worden.

Wat gaat goed?

- De peuteropvang heeft een belangrijke plaats in het dorp en werkt samen met de basisschool aan een fijne plek voor de kinderen om op te groeien. De pedagogisch medewerkers zijn ervaren in het werken met peuters en ze hebben kennis van wat peuters in hun ontwikkeling nodig hebben.
- Momenteel leren de pedagogisch medewerkers om een programma te gebruiken, waarmee zij de ontwikkeling van de peuters doelgericht kunnen stimuleren en ondersteunen.
- In de peuterspeelzaal is extra ondersteuning mogelijk voor peuters die dat nodig hebben. De pedagogisch medewerkers, de locatiemanager en de regiopedagoog hebben daarover afspraken.
- De ouders met wie we hebben gesproken, zijn tevreden over de activiteiten die 't Pannertje uitvoert en de aandacht die er is voor de peuters.

Wat kan beter?

- De organisatie kan nog beter zicht krijgen op de ontwikkeling van de peuters, door systematisch te werken met een goed observatievolgsysteem.
- Als de ontwikkeling van peuters beter in beeld is, kan ook het aanbod van de educatie doelgerichter. Afspraken over het aanbod en over de extra ondersteuning horen in de planning beter zichtbaar te zijn.
- De informatie op de website van 't Pannertje over de voorschoolse educatie is beperkt. Dat kan duidelijker.

1 INLEIDING

Wat voor onderzoek heeft de inspectie gedaan?

De inspectie houdt signaalgestuurd toezicht op de kwaliteit van voorschoolse educatie op locaties met gesubsidieerde voorschoolse educatie in alle OAB-gemeenten. Naar aanleiding van signalen over mogelijke tekortkomingen in de kwaliteit van de voorschoolse educatie op peuteropvang 't Pannertje hebben wij een onderzoek uitgevoerd op deze voorschool.

Vanaf 1 augustus 2017 hanteren wij hierbij een nieuw onderzoekskader. Voor meer informatie over het nieuwe toezicht en het nieuwe onderzoekskader, zie de website van de onderwijsinspectie.

Werkwijze

Op 26 april 2018 hebben de volgende onderzoeksactiviteiten plaatsgevonden:

- een documentenanalyse,
- gesprekken met verschillende groepen belanghebbenden: een aantal ouders, de pedagogisch medewerkers (op de dag van het onderzoek aanwezig), de pedagoog van de regio en de locatiemanager, observaties van de pedagogisch-educatieve praktijk in de groep.

Aan het eind van de onderzoeksdag is een feedbackgesprek gevoerd met de pedagogisch medewerkers en de locatiemanager. In dit gesprek zijn de bevindingen en waarderingen van de inspectie besproken en heeft de voorschool aangegeven wat zij gaat doen met deze bevindingen.

Leeswijzer

Hierna volgt eerst de conclusie van het onderzoek op peuteropvang 't Pannertje. Hoofdstuk 3 geeft per kwaliteitsgebied de resultaten van het onderzoek. In hoofdstuk 4 is de reactie van het bestuur op het onderzoek en de rapportage opgenomen.

2 CONTEXT EN HOOFDCONCLUSIE

Context

Peuteropvang 't Pannertje is gevestigd in een lokaal van basisschool 't Scathe in Pannerden. De peuteropvang hoort al jaren bij het dorp; ouders die er nu hun peuters brengen, gingen er ooit zelf als peuter heen. Tot december 2017 behoorde het dorp Pannerden bij de gemeente Rijnwaarden maar vanaf januari 2018 is deze gemeente samen gegaan met de gemeente Zevenaar, waarbij ervoor is gekozen de naam van de laatste gemeente te gebruiken.

Een en ander betekent dat er vanaf januari ook een ander gemeentelijk vve-beleid leidend is. 't Pannertje behoort sinds vier jaren bij Kinderopvang Humanitas. Bovendien is peuteropvang 't Pannertje binnen de organisatie voor kinderopvang, in september 2017 overgegaan van regio Midden Nederland naar regio Oost Gelre. Dat had consequenties voor de personele bezetting. De pedagogisch medewerkers en de locatiemanager die bij dit onderzoek waren betrokken, werken op 't Pannertje sinds januari 2018. De pedagogisch medewerkers zijn ervaren en er is bij hen kennis over en ervaring met vve. Hoewel de peuteropvang een lange geschiedenis heeft en een begrip is in het dorp Pannerden, is de huidige situatie dus betrekkelijk nieuw.

In het inspectierapport van de GGD (d.d. februari 2017) constateert de inspecteur dat niet alle pedagogisch medewerkers voldoende zijn geschoold om vve uit te voeren. Op het moment van dit onderzoek was dit niet meer aan de orde.

Hoofdconclusie

Op 't Pannertje is de kwaliteit van de voorschoolse educatie van voldoende kwaliteit. Tegelijkertijd is deze kwaliteit ook nog volop in ontwikkeling. De pedagogisch medewerkers zijn aan het leren om te werken aan een doelgericht aanbod met behulp van een integraal vve-programma (Startblokken). In het handelen van de pedagogisch medewerkers op de groep is te zien dat er ervaring is met voorschoolse educatie. Er is echter weinig vastgelegd over hoe er op de peuteropvang hoort te worden gewerkt aan de voorschoolse educatie (bijvoorbeeld in de planning van het aanbod, het observeren of bij de extra ondersteuning). Het is voor de organisatie belangrijk om de kwaliteit van de voorschoolse educatie niet persoonsafhankelijk te laten zijn maar door borging en goede afspraken tot kwaliteit van de organisatie te maken.

De organisatie moet de ontwikkeling van de peuters op in ieder geval vier ontwikkelingsgebieden (taal, rekenen, sociaal-emotionele en motiorische ontwikkeling) systematischer volgen. Dit is een verbeterpunt dat we hebben vastgesteld.

3 RESULTATEN ONDERZOEK

Hieronder staan de waarderingen van de standaarden en een toelichting daarop. De nummering in de tabellen verwijst naar het volledig onderzoekskader voorschoolse educatie en primair onderwijs. De score geeft aan in welke mate de betreffende standaard is gerealiseerd.

Ontwikkelingsproces	Kan beter	Voldoende	Goed
OP1 Aanbod		•	
OP2 Zicht op ontwikkeling	•		
OP3 Pedagogisch-educatief handelen		•	
OP4 (Extra) ondersteuning		•	
OP5 Samenwerking		•	

Ontwikkelingsproces

OP1 Aanbod

Op Het Pannertje is het aanbod voor vve voldoende. Wel hebben we vastgesteld dat een volledig aanbod voor vve, nog in ontwikkeling is. Sinds januari 2018 hebben de pedagogisch medewerkers scholing, waarin ze doelgericht leren nadenken over hun aanbod. Zij hanteren daarvoor een planning waarin zij vastleggen welke ontwikkelingsactiviteiten passen bij een thema. Dat gebeurt met behulp van het programma Startblokken. In dit aanbod kan de afstemming op de verschillen tussen de peuters en de extra ondersteuning die voor sommige kinderen geldt, een duidelijker plaats krijgen.

In de groepsruimte zoeken de pedagogisch medewerkers het spelmateriaal dat past bij het thema en bij de kenmerken van de peuters, al zagen we ook dat er weinig kosteloos of 'levensecht' materiaal beschikbaar was om mee te spelen (zoals oude spulletjes van thuis uit bijvoorbeeld de keuken, kartonnen verpakkingen, verkleedkleden etc.). In de groep is vanzelfsprekende aandacht voor de routines van de dag met behulp van dagritme kaarten. Bij de deur hangt een planbord dat is bedoeld voor de ouders; er staat op aangegeven welke ontwikkelingsgebieden voor die dag belangrijk zijn in het spel en de activiteiten van hun kinderen.

De beweegcoach, die in dienst is bij de organisatie, bezoekt wekelijks de peuteropvang. Zij verzorgt dan een inspirerend en motiverend uur van dansen, bewegen en spel in de ruimte. De ontwikkelingsdoelen in dit aanbod zijn waardevol en om die reden is het zinvol om ze zichtbaar te maken in de

plannig van het aanbod.

OP2 Zicht op ontwikkeling

De wijze waarop de pedagogisch medewerkers de peuters volgen, is een verbeterpunt. Zij volgen de verschillende ontwikkelingsgebieden (waaronder in ieder geval taal, rekenen-wiskunde, motorische en sociaal-emotionele ontwikkeling) niet systematisch met een gestandaardiseerd observatie-instrument. Daardoor is het ook niet mogelijk om met behulp van dit soort gegevens feitelijk na te gaan waar de ontwikkeling stagneert of juist boven verwachting verloopt. Vroegtijdige signalering vindt dan ook niet (geobjectiveerd) plaats.

Bovendien kunnen de pedagogisch medewerkers in de planning van het aanbod geen rekening houden met wat ze hebben vastgesteld over de ontwikkeling van de peuters. Daardoor is het lastig om voor het aanbod of voor het educatief handelen op een goede manier keuzes te maken, die passen bij de verschillen die er zijn in de ontwikkeling van de peuters. De beweegcoach bijvoorbeeld, werkt aan diverse doelen in de motorische ontwikkeling van de peuters. Deze doelen zijn echter niet expliciet in beeld. Daardoor is de relatie met wat sommige peuters nodig hebben in hun motorische ontwikkeling ook niet helder in beeld.

De organisatie gaat wel werken met een observatie-instrument. De pedagogisch medewerkers volgen daarin momenteel scholing. Dit heeft ook te maken met de verandering van gemeente. De organisatie heeft door deze verandering van gemeentelijk vve-beleid ook te maken met andere eisen die gelden voor de gesubsidieerde vve-locaties.

OP3 Pedagogisch-educatief handelen

Tijdens de onderzoeksdag is, samen met de locatiemanager, in de groep geobserveerd. We hebben vastgesteld dat het pedagogisch en het educatief handelen van de pedagogisch medewerkers van voldoende kwaliteit is.

In deze groep was een klein aantal kinderen geïndiceerd als vve-peuter. De spelletjes en activiteiten die de pedagogisch medewerkers ondernamen met de kinderen waren gevarieerd en uitnodigend, waarbij oog was voor zowel de individuele peuter als groepjes peuters. Er werd veel gezongen, er was ruimte voor de kinderen om vragen te stellen of in gesprek te gaan met elkaar of met de pedagogisch medewerkers. De pedagogisch medewerkers hanteerden daarbij heldere gedragsregels en benaderden de kinderen met respect en humor.

We zagen dat de pedagogisch medewerkers de mogelijkheden benutten om de brede ontwikkeling van de peuters te stimuleren, waarbij ze rekening hielden met de verschillen in ontwikkeling die er zijn tussen de kinderen. Dat laatste gebeurde vooral vanuit de kennis en ervaring die de pedagogisch medewerkers hebben en niet omdat het gepland was met behulp van ontwikkelingsgegevens die zij van de kinderen vastleggen. Dit hangt samen met wat we hierboven, bij OP2 vaststelden. Er liggen daarom nog goede kansen voor verdere ontwikkeling en versterking van het educatief handelen in de organisatie.

OP4 (Extra) ondersteuning

Op de peuteropvang is de extra ondersteuning die voor sommige peuters nodig is, van voldoende kwaliteit. De regiopedagoog van de organisatie waar 't Pannertje toe behoort, is als een vast aanspreekpunt betrokken bij vragen en signalen over peuters. De locatiemanager en de pedagogisch medewerkers kunnen daarbij een beroep op haar doen.

De regiopedagoog heeft met haar nauwe betrokkenheid bij het beleid en bij diverse netwerken een belangrijke rol wanneer externe zorg gewenst is maar ook is zij degene die de pedagogisch medewerkers adviseert en begeleidt in hun dagelijkse taken met de peuters die (extra) ondersteuning nodig hebben. Daarnaast is zij ook de schakel naar de externe zorgketen, samen met de locatiemanager. Bij de wisseling van gemeente, zijn de procedures die gelden voor externe zorg en doorverwijzing veranderd.

De organisatie beschikt over een protocol 'Kinderen met opvallend gedrag'. De afspraken over de werkwijze bij extra ondersteuning voor peuters met ontwikkelingsachterstand of andere zorg in de groep, is echter niet geborgd. Er is wel coaching mogelijk om de pedagogisch medewerkers te ondersteunen in hun handelen, tegelijk is de planning en uitvoering van de extra ondersteuning persoonsafhankelijk en bovendien niet zichtbaar als onderdeel van het dagelijks aanbod. Omdat terugblikken en resultaat vaststellen niet mogelijk is, is het feitelijk ook niet goed te evalueren. Daardoor is niet inzichtelijk welke (specifieke) ondersteuning wel heeft geholpen en welke niet. Hoewel dit onderdeel van vve als voldoende is gewaardeerd, stellen we dus ook vast dat er nog volop ontwikkelpunten zijn.

OP6 Samenwerking

Peuteropvang 't Pannertje is gevestigd in een lokaal van basisschool 't Scathe. Tussen het bestuur van de school en de peuterspeelzaal is een samenwerkingsovereenkomst. Het grootste deel van de peuters gaat naar groep 1 van 't Scathe; een warme overdracht is daarbij gebruikelijk.

De contacten tussen de intern begeleider van de school en de regiopedagoog van de peuterspeelzaal zijn constructief. 't Pannertje en 't Scathe combineren geregeld activiteiten zodat voor alle kinderen in het gebouw het gezamenlijk omgaan met elkaar vanzelfsprekend is. Van een doorgaande lijn in het vve-aanbod is echter geen sprake.

De contacten die de peuteropvang met ouders heeft, zijn goed. Sinds kort is een oudercommissie geïnstalleerd. De ouders met wie een gesprek is gevoerd op de dag van het onderzoek, gaven aan dat er veel openheid is in de communicatie en vertrouwen in elkaar. De kinderen gaan graag naar 't Pannertje en voelen zich er thuis. Ook vertelden deze ouders de app te waarderen die de peuterspeelzaal gebruikt. Deze app informeert de ouders over het thema waarmee de peuters werken en spelen en welke activiteiten er zijn georganiseerd.

Er een intake bij de aanmelding en als de peuter drie maanden de peuteropvang bezoekt, volgt een voortgangsgesprek. De pedagogisch medewerkers ondersteunen de ouders bij zorg over hun kind en bij de doorstroom naar de basisschool, zo gaven de ouders aan.

De contacten met de gemeente zijn in opbouw. Dit hangt samen met de hierboven geschetste gemeentelijke herindeling waarmee Pannerden te maken heeft gehad.

Resultaten	Kan beter	Voldoende	Goed	N.t.b.
RV1 Ontwikkelingsresultaten				•

Resultaten

RV1 Ontwikkelingsresultaten

Deze standaard beoordelen we niet. 't Pannertje heeft namelijk geen doelen geformuleerd voor de voorschoolse educatie, waarmee vast is te stellen of de peuters zich hebben ontwikkeld zoals dat kan worden verwacht. Ook is (nog) niet duidelijk op welke wijze op gemeentelijk niveau doelen zijn gesteld voor de voor- en vroegschoolse educatie.

Kwaliteitszorg en ambitie	Kan beter	Voldoende	Goed
KA1 Kwaliteitszorg		•	
KA2 Kwaliteitscultuur		•	
KA3 Verantwoording en dialoog	•		

Kwaliteitszorg en ambitie

KA1 Kwaliteitszorg

Er is in voldoende mate zichtbaar dat de peuteropvang een systematiek gebruikt voor de evaluatie en verbetering van de kwaliteit van de voorschoolse educatie. Het pedagogisch werkplan is in januari 2018 vastgesteld. De peuteropvang beschikt over een Plan van Aanpak, waarin ontwikkelthema's zijn gepland zoals de implementatie van Startblokken, het werken aan een doorgaande lijn, het uitbreiden van ouderbetrokkenheid en het leren werken aan een observatievolgsysteem.

De organisatie werkt met een Handboek Kwaliteit waarin de afspraken en protocollen zijn vastgelegd (bijvoorbeeld betreffende de veiligheid). De afspraken die horen bij het werken aan specifieke vve-kwaliteit zoals de planning van het vve-aanbod, het observeren met behulp van een gestandaardiseerd observatie-instrument of het educatief handelen, verdienen nog een goede borging. Daarmee voorkomt de organisatie dat deze kwaliteit persoonsafhankelijk is.

De organisatie bevraagt ouders over hun ervaringen bij de kwaliteit van de peuteropvang. Specifiekere evaluaties van externen, die de kwaliteit van de voorschoolse educatie betreffen (bijvoorbeeld van de basisschool), zijn er niet. Hier liggen nog mogelijkheden voor de organisatie om te werken aan een scherpere focus op eigen doelen voor de voorschoolse educatie.

KA2 Kwaliteitscultuur

Er is een kwaliteitscultuur die als voldoende kan worden beoordeeld. De pedagogisch medewerkers zijn gecertificeerd voor de voorschoolse educatie, ze zijn ervaren beroepskrachten. Er is een opleidingsplan waarin verdere scholing wordt gerealiseerd. Daarbij staan vve-onderdelen gepland zoals werken aan een vve-aanbod, opbrengstgericht werken, ouderbetrokkenheid en leren werken met een observatie-instrument.

Uit de gesprekken die zijn gevoerd met de betrokkenen (pedagogisch medewerkers, locatiemanager, regiopedagoog en ouders) toont zich een beeld van een integere en transparant werkende organisatie. Er is een heldere verantwoordelijkheidsverdeling om met elkaar te werken aan verdere ontwikkeling en verbetering.

KA3 Verantwoording en dialoog

Via de overkoepelende peuteropvangorganisatie (Humanitas) is verantwoording over doelen en resultaten zichtbaar. Op locatieniveau en betreffende de voorschoolse educatie is dit in mindere mate het geval, vandaar dat we deze standaard aanmerken als een verbeterpunt voor de organisatie.

Op de website bijvoorbeeld, of op de facebookpagina, is weinig te vinden dat gaat over voorschoolse educatie in de organisatie. De verantwoording naar de gemeente is eveneens onduidelijk, wat onder andere te maken zal hebben met de veranderingen die voor de peuteropvang in de afgelopen jaren hebben plaats gevonden.

Tegelijk kan worden gesteld dat de peuteropvang in voldoende mate werk maakt van informatievoorziening over haar activiteiten naar de betrokken ouders. Met hen en ook met basisschool 't Scathe voert zij een open en constructieve dialoog over haar activiteiten en plannen.

4 REACTIE VAN DE HOUDER

Dit rapport beschrijft de waarderingen van de inspectie van de kwaliteit van de voorschoolse educatie op peuteropvang 't Pannertje. Wij hebben de voorschool en de houder gevraagd de ontwikkelrichting aan te geven op basis van het eigen kwaliteitsbeeld en dat van de inspectie.

Hieronder volgt de reactie van de voorschool:

Het verslag geeft goed aan waar we staan als ook de (h)erkenning van de punten die verdere ontwikkeling behoeven.

Het systematisch werken met een volgsysteem heeft vervolg gekregen door een scholing in Kijk! te geven aan onze pedagogische medewerkers, deze is inmiddels bijna afgerond. De PM-ers zijn druk doende om hierin meer en meer digitaal vaardig te worden. De volgende stap tot aan het einde van 2018 is het koppelen van de SLO doelen aan ons programma aanbod en in KIIJK! vast te leggen. Dit, zodat we meer en meer doelgericht passend de ontwikkeling van ieder kind verwerken. Dit vindt gefaseerd plaats. Door onze werkwijze nog meer vast te leggen op papier als ook de voortgang van de geboden extra ondersteuning, vergroten we de doelgerichtheid van ons educatief handelen en het effect ervan op de kind-ontwikkeling. Voor ons blijft het belangrijkste doel: ieder kind maakt een vliegende start op de basisschool.

De informatie op de website van 't Pannertje zal daar waar nodig aangepast / uitgebreid worden zodat deze weer up-to-date is. Uiterlijk 30 september 2018 zal dit gereed zijn.

*Locatiemanager
Kinderopvang Humanitas*